

J. R.

**Z życia czechosłowackich adwokatów
: [recenzja czasopisma "Zprávy
advokacie", 1962, nr 2]**

Palestra 6/10(58), 102-103

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Podstawy przewidują także przedterminowe zwolnienie z odbywania kary (po odbyciu 1/3), jeżeli skazany wykazał swoją poprawę przez przykładowe zachowanie się i uczciwy stosunek do pracy i nauki.

Dalej autorzy opisują specjalny tryb postępowania w procesie karnym, w którym oskarżonym jest młodociany, tryb mający przede wszystkim na celu podniesienie wychowawczych elementów procesu, oraz zajmują się strukturą i organizacją specjalnych komisji dla młodocianych przestępców. W skład tych komisji (których regulamin określa postanowienie Rady Najwyższej ZSRR z 29.VIII.1961 r.) wchodzi przedstawiciele różnych ugrupowań społecznych ZSRR, delegaci do rad, reprezentanci związków zawodowych, komsomołu itp., członkowie korpusu nauczycielskiego, przedstawiciele służby zdrowia, opieki społecznej, a także Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Podstawowym celem działalności tych komisji jest zapobieganie kształtowaniu się młodzieży nie przystosowanej do życia społecznego oraz zapobieganie przestępczości młodocianych. Występują one również w obronie praw dzieci. Pomagają rodzicom lub osobom zastępującym ich w wychowywaniu dzieci. Nadzorują zachowanie się młodocianych, którzy odbyli karę pozbawienia wolności. Pracują nad ich wychowaniem, pomagają w znalezieniu pracy i kontynuowaniu nauki. Rozpatrują także wypadki społecznie nagannych czynów młodocianych, które nie są przedmiotem postępowania sądowego, i stosują odpowiednie środki wychowawcze.

W zakończeniu autorzy szeroko omawiają środki prewencyjne zapobiegające przestępczości młodocianych w ZSRR, zagadnienie odpowiedzialności rodziców oraz strukturę i organizację wychowania trudnej młodzieży w specjalnych szkołach i zakładach.

Z życia czechosłowackich adwokatów

Marcowo-kwietniowy numer czasopisma adwokatury CSRS „Zprawy advokacie” przynosi informacje o odbytym w Pradze seminarium, które poświęcone zostało sprawom rodziny i młodzieży. W seminarium tym aktywny udział wzięli czechosłowaccy adwokaci.

Seminarium wykazało, pisze w związku z tym P. Herbolt, że przed adwokatami stoją szerokie możliwości wykazania inicjatywy, aktywnej pomocy w walce o obniżenie współczynnika rozwodów, w walce przeciwko przestępczości młodocianych i w procesie jej wychowywania. Na seminarium wskazano na rosnącą od 1950 r. liczbę rozwodów orzeczonych przez sądy CSRS (59% — to rozwody małżeństw posiadających dzieci). Jednocześnie podkreślono, że 1/8 młodocianych przestępców rekrutuje się z rozbitych rodzin. Widoczny jest zatem związek pomiędzy rozpadem rodzin i rozwodami z jednej strony a przestępczością wśród młodzieży z drugiej.

Zadanie, jakie w związku z tym stoi przed adwokatami, to troska o zapewnienie dzieciom odpowiedniego, wychowawczego środowiska przy okazji prowadzenia spraw rozwodowych. Adwokaci powinni także aktywniej starać się o pojednanie powaśnionych małżonków (w poradniach adwokaackich zakończyło się pojednaniem zaledwie 1,2% spraw, w których obie strony zastąpione były przez adwokatów; jest to stanowczo zbyt mały procent — dodaje autor). Dlatego też

należy tutaj zwrócić szczególną uwagę na owe prewencyjne funkcje adwokatów: najpierw w poradni, tj. w czasie udzielania porady prawnej, a następnie już w toku posiedzenia pojednawczego przed sądem. Jeżeli adwokaci mają rzeczywście walczyć z rozwodami, to powinni działać wspólnie z organizacjami społecznymi, powinni zwracać się do nich o pomoc, zwłaszcza gdy małżonkowie są im znani.

Wskazując na niebezpieczeństwa wynikające z zawierania małżeństw przez ludzi b. młodych, autor podkreśla, że również i na tym polu adwokatura może wiele zdziałać np. za pomocą odczytów, pogadanek, kontaktów z młodzieżą, pedagogami, lekarzami i rodzicami, kontaktów w szkołach, koszarach wojskowych, klubach sportowych itd. Należy wzmóc akcję uświadamiającą młodzież, tak aby zdawała sobie sprawę z wagi moralnych, społecznych i ekonomicznych obowiązków, jakie pociąga za sobą zawarcie związku małżeńskiego.

Podczas seminarium adwokat dr J. Radinsky wygłosił referat na temat: Wychowawcza funkcja rodziny i powierzenie dzieci do wychowania w razie rozwołu. Wskazując, że podstawową funkcją rodziny socjalistycznej jest wychowanie dzieci, autor podkreśla, że poważną przyczyną niespełniania przez niektóre rodziny tych obowiązków jest fakt wstępowania w związek małżeński ludzi bez żadnego przygotowania w dziedzinie wypełniania zadań wychowawczych, jakie normalnie czekają małżonków. Konieczne jest więc zwiększenie pomocy w tym względzie rodzicom.

Gorsza jednak jest sytuacja w razie rozbitcia rodziny. Co robić wtedy? — zapytuje autor. Ustosunkować się do rozwołu jak do zabiegu chirurgicznego, koniecznego zła, które powinno znaleźć tutaj zastosowanie, czy też starać się o pogodzenie małżonków? Nie ma wątpliwości, pisze autor, że należy dążyć do ugody. Sądzi jednak, że lepsze rezultaty można osiągnąć w toku udzielania porady prawnej aniżeli po wszczęciu już postępowania o rozwód. Oczywiście każdy wypadek należy traktować indywidualnie i ewentualnie trzeba korzystać z pomocy odpowiednich organizacji społecznych. A gdyby mimo wszystko okazało się, że małżeństwo uległo nieodwracalnemu rozpadowi, należy starać się o takie rozejście się rodziców, które by w jak najmniejszym stopniu naruszyło dobro dzieci i które by zachowało właściwy stosunek rodziców do dzieci i odwrotnie: dzieci do rodziców.

Autor porusza dalej drugie zagadnienie: komu ma być powierzone dziecko do wychowania? W 87% dzieci powierzone są matkom. Zagadnienie powyższe jest kwestią złożoną i skomplikowaną, której rozstrzygnięcie zależy od konkretnych okoliczności. W każdym razie powinno się uwzględniać uwagi i zalecenia pedagoga, psychiatry i psychologa.

Seminarium stanowiło — kończy swe uwagi autor sprawozdania — przypomnienie wagi zadań, jakie stoją przed adwokatem w sprawach młodzieży i rodziny. Wskazało ono na społeczną i polityczną wagę tych problemów. Niewątpliwie stanowić ono będzie bodziec do dalszej aktywizacji prac adwokatury w tym kierunku. Adwokaci powinni się zwracać w tych sprawach do Naczelnego Komitetu Poradni Adwokackich o odpowiednie wskazówki i poradę, gdyż dotychczasowa sytuacja wykazuje duże braki w pracy adwokatury w tej dziedzinie.